

# Social omsorg i ett framtidsperspektiv

I temanumret om välfärd och ofärd (nr 4–5 1979) konstaterades, att många människor idag upplever svår ofärd trots reformpolitik och en i många avseenden gynnsam samhällsutveckling.

”Vi har social utslagning som dömer många till ett liv utanför normal gemenskap i familj, arbete, boendemiljö och fritidsliv. Många människor flyr till drogmissbruk. Till det ur politisk synpunkt allvarligaste hör en utbredd misströstan inför framtiden. Den ter sig för många mer som ett hot än ett löfte, ett lockande äventyr, en mängd nya positiva möjligheter.”

Oro av det slag som dessa rader uttrycker finns hos många som har till uppgift att förverkliga den förestående socialtjänstreformen. Hur skall det bli i framtiden? Vilka problem möter vi? Vad kan – och får – socialtjänsten uträtta?

”Vi inom socialtjänsten får inte gå in i 80-talet med samma trevande och fragmentariska synsätt som vi hade på 60- och 70-talen”, tänkte två av författarna till de artiklar som presenteras i detta nummer av SMT och ordnade en träff för några praktiker och administratörer inom den sociala sektorn. Till en början fanns ingen annan ambition än att för det egna arbetets skull fundera litet kring frågan om socialtjänsten i framtiden. Men temat och diskussionerna uppfattades som så angelägna och intressanta att tankarna kläddes i ord. Syftet med detta är att få till stånd en diskussion kring två frågor: Vilka problem möter socialtjänsten i framtiden? Och hur ska socialtjänsten tackla dem?

Den första artikeln söker teckna en mera näraliggande framtidsbild – en bild av samhället och dess problem under 80-talet. Ett är klart. Förutsättningarna kunde varit mer gynnsamma. Det finns en spänning mellan krav, önskemål och behov å ena sidan och ett kärvt klimat med svag ekonomi å andra sidan.

Till detta kommer en utveckling inom bostadspolitiken och på arbetsmarknaden som knappast talar för minskade problem. Till det positiva hör den forskning som är under utveckling, även om den ännu inte avkastat resultat av nämnvärd betydelse.

I den andra artikeln är perspektivet längre. Här är diskussionen mera spekulativ och handlar kanske mer om socialpolitik i allmänhet än om socialtjänsten, även om dess roll diskuteras något. Bilderna av tre tänkbara utvecklingsalternativ tecknas. Ett som bygger på marknadsekonomi, ett på planekonomi. Dessutom diskuteras ett planekonomiskt alternativ som bygger på lokal makt genom kooperativ.

Den tredje artikeln handlar om socialtjänsten på 80-talet. Den är ett försök att beskriva vilken inriktning socialtjänsten bör ha dels för att kunna möta de problem som kommer då och som hänger med från 70-talet dels för att kunna möta 90-talets samhälle. Bilden av socialtjänsten liknar egentligen mest en verkställighetsplan för den nya socialtjänstreformen.

För att kunna diskutera socialtjänstens roll och uppgifter måste man först säga vad man tror om samhällets utseende i stort. De bilder av framtidens samhälle som här diskuterats är förvisso inga kvalificerade framtidsstudier. De visar inte heller det samhälle som önskas. Men det är något som författarna tror kan bli verklighet, alla ambitioner att motverka de mörka dragen till trots.

**Kerstin Wigzell**

Bakom utarbetandet av dessa artiklar står:

|                      |                                                                                |
|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| Bengt Fornander      | Svenska kommunförbundet                                                        |
| Mats Forsberg        | Eskilstuna kommun                                                              |
| John Lovén           | Norrköpings kommun                                                             |
| Christer Lundgren    | Avesta kommun                                                                  |
| Arne Persson         | Eskilstuna kommun                                                              |
| Christer Sanne       | projektgruppen "Omsorgen i samhället" vid<br>Sekretariatet för framtidsstudier |
| Birger Stark         | Sundsvalls kommun                                                              |
| Berngt Strömgård     | Helsingborgs kommun                                                            |
| Nils-Olof Svantesson | Svenska kommunförbundet                                                        |
| Bengt Söderberg      | Solna kommun                                                                   |
| Kerstin Wigzell      | Svenska kommunförbundet                                                        |